

3. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України. К.: Академпрес, 1999. С.115.
4. Капська А.Й. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посібник. К.: ДЦССМ, 2000. С.372.
5. Скуратівський В.А., Палій О.М. Основи соціальної політики : навч. посібник. К.: МАУП, 2002. С.200.
6. Словарь-справочник по социальной работе / под ред. Е.И. Холостовой. Москва: Юрист, 2000. 424 с.
7. Управлінські аспекти соціальної роботи: курс лекцій. К.: МАУП, 2002. 376 с.
8. Шендеровський К.С. Адаптаційна модель розвитку соціальних служб для молоді: навч-мед. зб. для спеціалістів соц. роботи системи центрів соц. служб для молоді м. Київ. К.: Ента-1, 2002. 120 с.

УДК 371. 133

Стандрет Г. Н.

керівник гуртка-методист, педагог-організатор

КЗ ТМР «Станція юних техніків»

halyastandret@gmail.com

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

«Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р Закон України «Про освіту», прийнятий 05 вересня 2017 року. Набрав чинності 28 вересня 2017 року [1; 2; 4].

Чому потрібно змінювати школу? За експертними прогнозами, у цьому і в наступному роках найбільш затребуваними на ринку праці будуть вміння навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі.

Спосіб навчання в сучасній українській школі не мотивує дітей до навчання. Сучасний учень заучує матеріал, щоб скласти екзамен і забути його. За влучним висловленням одного директора школи, це «як фарширована риба, яка нібито риба, але не плаває». Донедавна ми намагалися встигнути дати школярам якомога більше інформації. Це призвело до того, що школа виховує не спеціаліста XXI століття, а вчителя з XX століття. Сьогодні школа – ретранслятор знань. За результатами навчання по суті перевіряється обсяг пам'яті дитини. Та чи зможе вона користуватися цими знаннями чи ні? Вже немає дефіциту знань, як тоді, коли вчитель був єдиним їх джерелом. Знання зараз усюди, питання тільки у тому, чи можеш ти їх взяти, обробити і використати.

НУШ – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатися, яка даватиме учням не тільки

знання, а й вміння застосовувати їх у житті. Нова школа потребує нового вчителя, який може стати агентом змін [1].

Учителі використовують переважно застарілі дидактичні засоби. Педагогів деморалізує низький соціальний статус та рівень оплати праці. Учитель не має справжньої мотивації до особистісного та професійного зростання. Багато педагогів ще не вміють досліджувати проблеми за допомогою сучасних засобів, працювати з великими масивами даних, робити і презентувати висновки, спільно працювати он-лайн у навчальних, соціальних та наукових проектах тощо.

Учитель – це людина, на якій тримається реформа. Професійна компетентність учителя – важлива складова якісної освіти. Компетентність – динамічна комбінація знань, способів базового мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

НУШ зорієнтована на формуванні тих умінь і компетентностей, які будуть необхідними дитині для успішної самореалізації в житті. Вчитель має навчити дитину думати і формувати власну позицію [1; 2].

Ключові компетентності для Нової української школи:

- ✓ спілкування державною та іноземними мовами;
- ✓ математична грамотність;
- ✓ компетентності в природничих науках і технологіях;
- ✓ інформаційно-цифрова компетентність;
- ✓ уміння вчитися впродовж життя;
- ✓ соціальні і громадянські компетентності;
- ✓ загальнокультурна і екологічна грамотність, здорове життя.

Упровадження нових методик викладання (ігри, групові завдання, експерименти), упровадження проектної роботи та навчання через діяльність. Зміна формату спілкування учнів, учителів та батьків – педагогіка партнерства. Збільшення тривалості навчання на рік та запуск повноцінної старшої профільної школи.

Процес оновлення неможливий без вдосконалення професійної компетентності учителя – усвідомлення себе як інноваційної особистості через самоаналіз власного «Я», відходу від стереотипів, відкритості до нового досвіду і готовності до змін. Школі сьогодні потрібен педагог-психолог, дослідник, тьютор, науковець, актор, здатний креативно розв'язувати професійні завдання, співпрацювати і вести за собою. А головне той, що любить і розуміє дітей.

Удосконалення рівня професійної компетентності – один із основних напрямків реформування освіти. Головні нормативно-правові документи Міністерства освіти і науки України свідчать: «Педагогічні та науково-педагогічні працівники зобов'язані постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру» (Закон України «Про освіту»). «Підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників, їх професійне самовдосконалення – важлива умова модернізації освіти». (Національна доктрина розвитку освіти) [4].

Таким чином, основним напрямком удосконалення рівня професійної компетентності вчителя є професійне самовдосконалення шляхом цілеспрямованої самоосвітньої діяльності. «Я – концепція» вчителя – основа ефективної педагогічної діяльності. Самоосвіта – це безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення. Механізм самоосвіти – це самоформування (яким я себе зроблю, яким я себе уявляю). Самоосвіта – це усвідомлений рух від: «Я» РЕАЛЬНЕ – «Я» ІДЕАЛЬНЕ – «Я» СФОРМОВАНЕ – «Я».

Ключова ідея розвитку сучасної системи освіти «навчання впродовж всього життя» (безперервна освіта).

Складові індивідуальної програми професійного розвитку: діагностування вчителем власної пізнавальної потреби; визначення власних інтелектуальних можливостей; визначення мети самоосвітньої діяльності; самостійний вибір вивчення педагогічного досвіду; розробка конкретного плану; визначення форм і часу самоконтролю; практична апробація власних матеріалів.

Портфоліо – ефективна форма оцінювання результативності індивідуальної траєкторії розвитку педагога. Можливості портфоліо для педагога:

- простежити еволюцію своєї професійної педагогічної діяльності;
- систематизувати створені ним навчальні матеріали та інші доробки;
- створити можливість ефективного представлення колегам свого досвіду;
- сприяти розширенню методичного діапазону закладу освіти;
- підготуватися до участі в конкурсах педагогічної майстерності;
- підвищити рівень професійної конкурентоспроможності;
- підготуватися до атестації [3].

Складовими професійної кваліфікації є: професійна компетентність; особистісні якості; кінцевий результат роботи вчителя.

Форми підвищення кваліфікації: курси при ІППО, семінари, вебінари, он-лайн-курси, конференції, самоосвіта (визнання сертифікатів). Учитель має право вибору місця і способу підвищення кваліфікації, як передбачено Законом «Про освіту» [4]. Посередній педагог – розповідає. Хороший педагог – пояснює. Кращий педагог – співпрацює. Творчий педагог – надихає.

Література

1. Нова українська школа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
2. Рекомендації 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» від 18 грудня 2006 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975
3. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%84%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BE>
4. Володимир Зеленський підписав закон про освіту 2020: деталі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://24tv.ua/education/reforma_shkoli_2020_ukrayina_zakon_pro_osvitu_shho_zminilosya_n1265099